

Sygn. akt. IV Ka 1146/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 1 grudnia 2015 r.

Sąd Okręgowy we Wrocławiu Wydział IV Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący SSO Małgorzata Szyszko

Sędziowie SSO Aleksander Ostrowski

SSR del. do SO Marta Minkisiewicz-Kasprzak (spr.)

Protokolant Artur Łukiańczyk

przy udziale Ireny Głogowskiej Prokuratora Prokuratury Okręgowej

po rozpoznaniu w dniu 1 grudnia 2015 r. sprawy

A. S. (1)

urodzonego (...) w L., syna A. i K. z domu T.

oskarżonego o przestępstwo z art. 284 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k.

na skutek apelacji wniesionych przez prokuratora i obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Środzie Śląskiej VII Zamiejscowy Wydział Karny z siedzibą w W.

z dnia 10 czerwca 2015 roku sygn. akt VII K 42/14

uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi Rejonowemu w Wołowie do ponownego rozpoznania.

Sygn. akt IV Ka 1146/15

UZASADNIENIE

A. S. (1) został oskarżony o to, że:

w okresie od 1 stycznia 2013r. do 13 sierpnia 2013r. w Ś. rejonu (...), działając z góry powziętym zamiarem, w krótkich odstępach czasu, z terenu budów przy ul (...) i ul (...) dokonał zaboru w celu przywłaszczenia materiałów budowlanych w postaci 4.19 m³ styropianu (...) marki A. o wartości 567,11 zł, 4 sztuk worków kleju do płyt styropianowych marki C. każdy o wadze 25 kg o wartości 60,44zł, 20m³ styropianu typu E. (...) marki I. o wartości 3321zł, 144 sztuk worków kleju do płyt styropianowych marki G. każdy o wadze 25 kg o wartości 2479,68zł, 96 sztuk worków kleju do siatki marki G. każdy o wadze 25 kg o wartości 2868,48zł, 200 m³ siatki zbrojeniowej do styropianu marki G. o wartości 540 zł, 950 sztuk kołków plastikowych do styropianu o wartości 266zł, 35 sztuk narożników aluminiowych z siatką o wartości 105zł, oraz zestawu rusztowań marki (...) systemu L. w postaci: 23 sztuk ram głównych o wartości 3366,51 zł, 29 sztuk pomostów stalowych o wartości 4248,21 zł, 2 sztuk ramy górnej typu H o wartości 213,76zł, 9 sztuk (...) o wartości 697,41zł, 38 sztuk poręczy o wartości 1518,86zł, 8 sztuk stężeń ukośnych o wartości 600,24zł, 33 sztuk podstaw śrubowych o wartości 1177,11zł, 8 sztuk łączy obrotowych o wartości 98,40zł, powodując straty w łącznej wysokości 22 128,21zł na szkodę D. D. (1), tj. o czyn z art. 278 § 1 kk w zw. z art. 12 kk.

Wyrokiem z dnia 10 czerwca 2015 roku Sąd Rejonowy w Środzie Śląskiej w VII Zamiejscowym Wydziale Karnym z siedzibą w W. w sprawie o sygn. akt. VII K 42/14:

I. uznał oskarżonego A. S. (1) za winnego tego, że w okresie od 1 stycznia 2013r. do 13 sierpnia 2013 w Ś., działając z góry powziętym zamiarem i w krótkich odstępach czasu, przywłaszczył z terenu budów materiały budowlane w postaci 4,19 m³ styropianu fasadowego marki A. o wartości 578,22zł, 4 sztuk worków kleju do płyt styropianowych marki C. każdy o wadze 25 kg o łącznej wartości 60,48zł oraz przywłaszczył opisany w części wstępnej wyroku zestaw rusztowań marki (...), działając tym samym na szkodę D. D. (1), tj. za winnego popełnienia czynu z art. 284 § 1 kk w zw. z art. 12 kk i za to na podstawie art. 58 § 3 kk w zw. z art. 284 § 1 kk wymierzył mu karę 250 stawek dziennych grzywny, ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 40 zł;

II. na podstawie art. 627 kpk zasądził od oskarżonego na rzecz oskarżyciela posiłkowego kwotę 4477,20 zł tytułem zwrotu kosztów procesu;

III. na podstawie art. 627 kpk i art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 23 czerwca 1973r. o opłatach w sprawach karnych zasądził od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa koszty sądowe, w tym 1000zł tytułem opłaty.

Powyższy wyrok zaskarżył w całości na niekorzyść oskarżonego oskarżyciel publiczny, zarzucając:

-naruszenie prawa procesowego – art. 167 kpk- która miała wpływ na treść orzeczenia poprzez eliminację z opisu przypisanego oskarżonemu czynu przedmiotów zużytych do ocieplenia budynku w miejscowości D. w sytuacji, gdy możliwe było usunięcie wątpliwości co do wartości i ilości materiałów zużytych do ocieplenia budynków na drodze oceny zgromadzonych dowodów, względnie przeprowadzenia uzupełniających dowodów z urzędu na etapie postępowania sądowego;

-błąd w ustaleniach faktycznych , który miał wpływ na treść orzeczenia polegający na przyjęciu, że oskarżony nie przywłaszczył materiałów zużytych do ocieplenia budynku w D., podczas gdy zgodna z zasadami logiki i doświadczenia życiowego ocena dowodów w postaci zeznań R. D., D. D. (1), M. Z., H. Ł., M. W., W. N. i J. G. (1) oraz protokołu zatrzymania rzeczy od H. T. ze spisem i opisem rzeczy oraz faktur przez A. S. (1) i D. D. (1) prowadzi do wniosku , że oskarżony z użyciem przywłaszczonych materiałów od początku realizował inwestycję w D., a w konsekwencji zużyte przez niego materiały zostały uprzednio przywłaszczone.

Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Wyrok niniejszy zaskarżył też oskarżony za pośrednictwem swego obrońcy zarzucając:

-błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, mający wpływ na treść orzeczenia polegający na przyjęciu, że oskarżony dokonał przywłaszczenia zestawu rusztowań (...), podczas gdy ze zgromadzonego materiału dowodowego , w tym w szczególności z zeznań świadków i wyjaśnień oskarżonego wynika, że rusztowania te zostały oskarżonemu użyczone i były przez niego użytkowane od dłuższego czasu;

-niewspółmierność orzeczonej kary grzywny, poprzez pominięcie okoliczności świadczących na korzyść oskarżonego.

Podnosząc powyższe, skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez wyeliminowanie z opisu czynu przywłaszczenia rusztowania i wymierzenie kary 250 stawek dziennych grzywny ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 20 zł.

Odpowiedź na apelację obrońcy oskarżonego sformułował pełnomocnik oskarżyciela posiłkowego, D. D. (2), w której wniósł o nieuwzględnienie zarzutów podniesionych w tej apelacji i utrzymanie w mocy zaskarżonego wyroku.

Sąd Okręgowy zważył, że apelacja prokuratora zasługuje na uwzględnienie w całości.

Podstawą orzekania, zgodnie ze wskazaniem zawartym w art. 4 kpk, jest zasada obiektywizmu, nakładająca na organy prowadzące postępowanie karne obowiązek badania okoliczności przemawiających na korzyść, jak i na niekorzyść oskarżonego. Wszystkie te okoliczności, zgodnie ze wskazaniem art. 7 kpk Sąd ma poddać swobodnej ocenie, nie popadając w dowolność. Tok rozumowania sądu ma być zgodny z zasadami logiki, wiedzy i doświadczenia życiowego. W ocenie Sądu Odwoławczego, w niniejszej sprawie Sąd meriti materiał dowodowy ocenił zaś dowolnie, bez rzetelnego odniesienia się do wszystkich ustalonych okoliczności. Nadto, Sąd meriti nie wyczerpał możliwości dowodowych, a mimo tego rozstrzygnął co do istoty sprawy w zakresie dotyczącym materiałów budowlanych, które- zdaniem prokuratora- miały już zostać użyte do wykonania inwestycji na rzecz H. T.. Słusznie podnosi prokurator w swej apelacji, że zasada in dubio pro reo wyrażona w art. 5 § 2 kpk, nie może prowadzić do traktowania wątpliwości w sposób uproszczony. Wątpliwości w zakresie ustaleń faktycznych powinny być usunięte w drodze analizy materiału dowodowego i wykorzystania przez organy procesowe inicjatywy dowodowej. Dopiero po wyczerpaniu wszystkich możliwości w tym zakresie „nie dające się usunąć wątpliwości” rozstrzyga się na korzyść oskarżonego./wyrok SN z 4 kwietnia 2000r., sygn. II KKW 391/98/. Reguła in dubio pro reo nie może stanowić usprawiedliwienia dla ograniczenia starań zmierzających do usunięcia pojawiających się w danej sprawie wątpliwości natury faktycznej lub prawnej, niedokładne i niewyczerpujące przeprowadzenie postępowania dowodowego nie może stwarzać podstawy do sięgania po art. 5 § 2 kpk./M. Cieślak, Polska procedura., s 358, t. Grzegorzcyk Komentarz s. 40/.

Na wstępie wskazać jednak należy, że Sąd Rejonowy rozważając kwestię kradzieży(przywłaszczenia) rusztowania nie dostrzegł, że w tym zakresie uprawnienia właścicielskie przysługiwały (...) SA, nie zaś D. D. (1). Oskarżyciel posiłkowy dołączył bowiem umowę leasingu dotyczącą właśnie tych rusztowań, zawartą pomiędzy (...) SA a D. D. (2) w dniu 18 października 2012r. na 24 miesiące. /k. 22-26/. Zgodnie z brzmieniem tej umowy, przez czas jej trwania sprzęt jest własnością leasingodawcy, mającego m. in. prawo do kontroli sposobu jego eksploatacji. Leasingobiorca nie jest uprawniony do ustanawiania na sprzęcie praw osób trzecich. Pominął też, iż zgodnie z wymogami umowy leasingowej, przedmiot leasingu- rusztowania- winne być objęte ubezpieczeniem. Zadaniem organów procesowych było zatem prawidłowe wskazanie pokrzywdzonego w tym zakresie, pouczenie go i umożliwienie pełnienia stosownej roli procesowej. Ponadto, wspomniane okoliczności jawią się jako istotne z punktu widzenia oceny linii obrony oskarżonego, który twierdził w toku całego postępowania, że rusztowania użytkował zgodnie z wolą i wiedzą D. D. (2), czemu ten ostatni przeczył.

W zakresie dotyczącym materiałów budowlanych, które- jak twierdzi oskarżyciel – pochodziły z budowy prowadzonej przez D. D. (2), a zostały już użyte do ocieplenia domu H. T., Sąd Rejonowy przedwcześnie, z naruszenie, reguły wyrażonej w art. 5 § 2 kpk przyjął, iż nie sposób stwierdzić jakie surowce zostały użyte przez oskarżonego przy wykonywaniu tych robót, a w szczególności czy pochodziły one z przestępstwa na szkodę D. D. (2). Nie uwzględnił przy tym bez logicznego uzasadnienia zeznań samego pokrzywdzonego, który podawał jakie okoliczności świadczą o tym, że rozpoznaje w inwestycji prowadzonej u H. T. surowce pochodzące z prowadzonej przez niego inwestycji w Ś.. Surowce były – jego zdaniem- charakterystyczne, używane do ocieplania budynków wielorodzinnych, określonych firm. Sąd meriti zauważał przy tym, że oskarżony ani H. T. nie przedstawili żadnego dowodu zakupu tych surowców przed ujawnieniem przestępstwa, tj. przed 13 sierpnia 2013r. Natomiast uznał za wiarygodne zeznania mieszkańców ocieplanych domów w Ś. : M. W., W. N. i J. G. (2), którzy podawali, że widzieli oskarżonego, który pakował do swego samochodu paczki styropianu należące do pokrzywdzonego. Sąd Rejonowy nie odnosił się krytycznie do zeznań H. T. w części, w której wskazał on, że cały surowiec do ocieplenia jego budynku przywoził oskarżony. Okoliczności te winny były nakierować Sąd I instancji na przeprowadzenie szczegółowej analizy pochodzenia surowców wykorzystywanych przez oskarżonego przy ociepleniu domu w D.. Badanie tej kwestii nie było niemożliwe, zważywszy na dość szczegółowy opis stanu ocieplenia budynku, stwierdzony przez D. D. (2) w dniu 13 sierpnia 2013r. oraz zeznania R. D. i K. Ł.. Przy uwzględnieniu wielkości ocieplonej już powierzchni budynku możliwe było ustalenie, chociażby przybliżone, i wyliczenie wartości materiałów użytych do tych prac, uwzględniając rodzaj użytych materiałów i zastosowanej technologii. W ocenie Sądu Okręgowego, ustalenia w tym przedmiocie były możliwe po zasięgnięciu opinii biegłego z zakresu budownictwa. Oczywiście bez posiadania wiedzy specjalistycznej i stosownych oględzin i pomiarów nie można było odnieść się do tego, czy podane przez pokrzywdzonego ilości materiałów, których brak stwierdził on na budowie w Ś. były adekwatne do potrzeb związanych z inwestycją w D.. Dopiero

wykonanie powyższych badań może dać odpowiedź na pytanie, czy realne jest, by wszystkie materiały wymienione przez pokrzywdzonego mogły posłużyć do ocieplenia jednego domu jednorodzinnego (a tym samym zweryfikować wyjaśnienia oskarżonego , który stwierdził, że zarzucana mu ilość surowców wystarczyłaby do ocieplenia ośmiu tego rodzaju budynków).

Odnosząc się do apelacji obrońcy w zakresie dotyczącym błędnego ustalenia przez Sąd meriti, że oskarżony przywłaszczył rusztowania, które wcześniej zostały mu użyczone przez D. D. (2) zważyć należy, że w tym zakresie także ustalenia dokonane przez Sąd ten są niepełne. Skoro były one przedmiotem leasingu należało ustalić czy leasingobiorca uprawniony był do użyczenia przedmiotu leasingu osobie trzeciej, a skoro wymogiem umowy leasingowej było ich ubezpieczenie, należało ustalić też, jakie były warunki ubezpieczenia, a w szczególności , czy zezwalały na użyczenie przedmiotu leasingu osobie trzeciej.

Wyszczególnione wyżej mankamenty skutkować musiały uchYLENIEM zaskarżonego wyroku i przekazaniem sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania. Przy ponownym rozpoznaniu Sąd Rejonowy winien zatem powtórzyć postępowanie w zakresie pozwalającym na dokonanie w sposób prawidłowy ustaleń w szczególności pochodzenia, ilości i wartości materiałów, które mogły zostać przez oskarżonego użyte do ocieplenia budynku H. T.. W przypadku potrzeby zasięgnięcia wiedzy specjalistycznej należy powołać biegłego z zakresu budownictwa (lub pokrewnej specjalności) w celu dokonania ustalenia w zakresie użytych surowców, wielkości ocieplonej powierzchni i wartości tych materiałów. Nadto, przy uwzględnieniu treści umowy leasingowej dotyczącej rusztowań /k. 22-26/należy rozważyć kwestię uprawnień D. D. (2) i (...) Funduszu (...) w zakresie realizowania przez nich praw pokrzywdzonych. Skoro rusztowania były przedmiotem leasingu należy nadto ustalić czy leasingobiorca uprawniony był do użyczenia przedmiotu leasingu osobie trzeciej oraz czy zezwalały na to warunki ubezpieczenia przedmiotu leasingu. Dopiero dysponując pełnym materiałem dowodowym Sąd oceni, czy materiały zużyte do ocieplenia domu w D. , o których mowa w zarzucie, w jakiejś części (lub w całości) mogły pochodzić z przestępstwa na szkodę D. D. (2) i rozważy możliwość przypisania oskarżonemu w tej części winy i sprawstwa. Nadto, przy uwzględnieniu wspomnianych warunków leasingu rusztowań odniesie się do wartości dowodowej wyjaśnień oskarżonego twierdzącego, że rusztowania zostały mu użyczone oraz potwierdzających jego wersję zeznań świadków A. S. (2), M. B. i J. J., a także stanowiska zaprezentowanego w tym przedmiocie przez D. D. (2).

Bazując na wyczerpująco zgromadzonym materiale dowodowym Sąd wyda sprawiedliwy wyrok, którego podstawą będą należycie zgromadzone i ocenione dowody. Podda wnikliwej, zgodnej z wymogami art. 7 kpk, analizie ewentualne działanie oskarżonego w kontekście całości zarzucanego mu czynu, względnie wskaże w sposób właściwy powody, dla których zajmie inne stanowisko. Uzasadni też – w razie potrzeby- w sposób wyczerpujący swoje stanowisko według wskazań zawartych w art. 424 kpk.